

Evropa se integruje. A co my?

„Po komunistickém světovém názoru zůstalo prázdno, vítězi otevřeli Pandorinu skříňku: do prázdna se plazí démoni uplynulých epoch; opět se objevují ideologie šovinismu a nepřátelství ke všemu odlišnému, nesnášenlivost, populismus, demagogie.“

Adam Michnik

Rada pedagogických věd ČR na svém zasedání v Praze dne 25. června 1992 se připojila k prohlášení téměř 500 českých a slovenských účastníků celostátní konference „J. A. Komenský a přítomnost“, která se konala před rokem v Brně, a rozhodla se připomenout tuto naléhavou výzvu celé veřejnosti ČSFR.

*Prof. S. Kučerová,
t.č. mluvčí Rady ped.věd ČR*

Prohlášení

Všem učitelům a celé pedagogické obci i veřejnosti ČSFR

Existence společného státu Čechů a Slováků je ohrožena. Stavíme se rozhodně na jeho obranu. Vyzýváme celou československou pedagogickou obec i veřejnost k občanské odpovědnosti, svornosti a k tvůrčí státotvornosti. Jsme pro zachování společného státu Čechů a Slováků, založeného na rovnoprávnosti, na humaním odkazu T. G. Masaryka a M. R. Štefánika. Jsme pro demokratickou ČSFR.

*Účastníci celostátní konference
J.A.Komenský a přítomnost*

Brno, dne 26. 3. 1991

V těchto dnech „plných smutku i nadějí“ (J. Cach) hledáme cesty k zachování společné vlasti Čechů a Slováků, jejíž vznik a existence odpovídá nejlepším kulturním tradicím obou národů po celou dobu jejich historie.

ČPdS při ČSAV, sekretariát v Brně

Vážený pan
prof. Dr. Ing. J. Pastier, CSc.
předseda SPdS při SAV
a hlavnímu výboru SPdS
v Bratislavě

Vážení kolegové,

jsme přesvědčeni, že je na čase, abychom připomněli pedagogické obci ČSFR i veřejnosti stanovisko, přijaté téměř 500 delegáty z celé ČSFR na celostátní konferenci „J. A. Komenský a přítomnost“ v Brně 25.–26. 3. 1991. Navrhujeme, aby oba hlavní výbory našich akademických pedagogických společností připravily a vyhlásily společné nové stanovisko, které bychom rádi publikovali nejpozději k počátku školního roku 1992–93. Pro inspiraci přikládáme naše svolání.

.

Prof. dr. B. Blížkovský, CSc.
předseda ČPdS při ČSAV

Prof. dr. St. Kučerová, CSc.

t.č. mluvčí Rady pedagogických věd ČR

V Brně dne 20. června 1992

Věrní zůstaneme

Pokaždé, když odešel jeden ze zakladatelů Československa, M. R. Štefánik a později T. G. Masaryk, slíbili naši otcové, naše matky i mnozí z nás, že jejich společnému humanitnímu a demokratickému odkazu „Věrní zůstaneme“.

Zkušenosti vyspělých zemí Evropy i světa potvrzují, že snahy emancipační a integrační jsou sluchitelné. Rozbitím Československa tyto snahy ovšem nepodpoříme, ale zabrzdíme. Cesty k naší nové svobodě, rovnoprávnosti a i prosperitě nevyžadují rozpad, ale nové, rovnoprávné vnitřní uspořádání i vnější začlenění Československa. Rozpad Československa humanitu, demokracii a bezpečnost u nás ani v Evropě neposílí, ale oslabí. Rozpad Československa snížil jen náš politický a hospodářský význam, povede ke ztrátě důstojnosti a kontinuity národní hrdosti, samostatnosti a nezávislosti nás všech. Nikdo nikdy a nikomu nedal mandát k rozbití Československa. Nikdo nemá právo jednat o nás bez nás.

Hodnoty společného státu Čechů a Slováků jsou jak pro nás doma tak i mezinárodně tak nesporné, že všechny osobní, stranické a jiné partikulární zájmy musí ustoupit. Ideály humanity, demokracie, kritického realismu, národního sebeurčení i mezinárodního společenství, státotvorné odpovědnosti a všeobecné osvěty, které stály u zrodu Československa, musíme právě dnes tvořivě rozvíjet, rozhodněji bránit a chránit, a ne neodpovědně a lehkomyšlně opouštět. Státotvorné hodnoty Československa mají i výrazný nadnárodní, universální, všelidský rozměr; už proto jsou nadřazeny všem zřetelům úzce osobním a skupinovým.

Jednejme tak dlouho, až se dohodneme. Nepodaří-li se to současným představitelům, podaří se to jiným. Nepodaří-li se to dnes, podaří se to zítra.

Nezrazujme sami sebe. Zůstaňme věrní odkazu našich předků. Zůstaneme věrní dílu M. R. Štefánika a T. G. Masaryka.

Profesoři Masarykovy university v Brně a představitelé České pedagogické společnosti ČSAV

V Brně dne 15. června 1992

*Bohumír Blížkovský
Stanislava Kučerová*

U příležitosti XVI. kongresu Společnosti pro vědu a umění se sídlem v USA, který se konal v Praze ve dnech 26.6.-1.7.1992 a jehož se zúčastnilo více než 1500 reprezentantů všech vědních a uměleckých oborů z ČSFR i ze zahraničí, vydalo prezídium SVU, u vědomí reálného nebezpečí rozpadu Československa, prohlášení, které citujeme:

„Se znepokojením sledujeme rozklad společného státu Čechů a Slováků, státu, který jsme po všechna léta exilu pokládali za svou zem, za naši skutečnou vlast. Existence a práce Společnosti pro vědu a umění i naše osobní práce na různých místech vědy a umění mimo Československo měly v sobě vždy i element práce pro tuto zem.

Když dnes síly, nám hluboce cizí, začínají dělit tuto zem, chceme s plnou vážností upozornit na to, že společný československý stát vznikl primárně na principech kultury,

kteří po několika posledních století formovaly a spojovaly Čechy a Slováky (Komenský a Tranoscius, Matěj Běl, Dobrovský, Kollár či Šafařík a Palacký, Štúr, Masaryk a Štefánik).

Ustupují-li v současných dnech trvalé principy kultury, která naše národy spojuje, krátkodobým, i když možná palčivým ekonomickým a mocenským zájmům, vidíme v tom nebezpečný odklon od principů humanismu, které formovaly Evropu a které jsou, vzdor extrémním výstřelkům, výrazným trendem Evropy a světa v třetím tisíciletí.

Vyzýváme politiky, kteří mají v rukách osud našich dvou národů, aby si uvědomili, že jakékoliv pragmatické koncese momentálním potřebám nesmí narušit staré historické svazky duchovní kultury, které mezi našimi národy existují a které tak výrazně přispívají i k udržování stability a kulturnosti středoevropského prostoru.“

K zachování principů humanismu ve společném státě Čechů a Slováků vyzývají další naše exilové organizace a spolky.

**Prohlášení
československých organizací v zahraničí
k otázce společného státu Čechů a Slováků**

Jsmo hluboce znepokojeni neúspěchem jednání o ústavním základu společného státu Čechů a Slováků. Naše organizace vždy stály za touto ideou. Po celé období komunistické diktatury usilovaly o to, aby naše stará vlast se mohla vrátit do rodiny svobodných a demokratických zemí.

Necelé tři roky po listopadové revoluci stojíme před hrozbou, že by se Česká a Slovenská Federativní Republika mohla rozpadnout.

Apelujeme na všechny politické činitele, do jejichž rukou občané svěřili osud Republiky, aby rozbití společného státu nedopustili.

Apelujeme na ně, aby fatalistickými projevy nepodkopávali přání velké většiny občanů České a Slovenské Federativní Republiky žít ve společném státě.

Apelujeme na všechny politické strany a organizace, aby se veřejně a jednoznačně postavily za společný stát v rámci pevné funkční federace.

Vyzýváme všechny občany České a Slovenské Federativní Republiky, aby si připomněli, co nám Masaryk kladl na srdce, totiž, že státy se udržují těmi ideály, z nichž se zrodily. Československo vzniklo z přesvědčení o vzájemnosti a bratrství Čechů a Slováků.

Je příkazem této doby a celé budoucnosti obou našich národů, aby tomuto odkazu zůstaly věrný.

V New Yorku dne 27. května 1992

American Sokol Organization
Charles Borovansky, president
Americký fond pro československé uprchlíky
Jan Hird Pokorný, předseda výboru
Vojtěch Jeřábek, president
Americké slovenské sokolstvo

Andrew J. Valuchek, čestný starosta
Česká katolická jednota
Joseph A. Kocáb, předseda
Československý poradní sbor v Západní Evropě
Alena Benešová, předsedkyně
Jiří Brada, jednatel

Česká dobročinná a vzdělávací společnost v New Yorku

Vladimír Dostál, předseda

Vojtěch Jeřábek, tajemník

Československá obec legionářská

M.F.Kašpar, předseda

Československé sdružení v Kanadě

Miloš Šuchma, předseda

Československý týdeník

Petr Bísek, vydavatel

Konfederace politických vězňů — odbočka K-231 v zahraničí

Eda Ottová

Menšinová rada české a slovenské větve v Rakousku

Jindřich Brázdil, jednatel

Naardenské hnutí — Československo

Jan Lang, S.J., předseda

Pavel Montz

Národní svaz českých katolíků v USA

Václav Hybnar, předseda

Rada svobodné Podkarpatské Rusi

Jan Babinec, předseda

Rada svobodného Československa

Mojmír Povolný, předseda

Milan Fabry, místopředseda

Vladimír Kabeš, místopředseda

Milan Ondruš, předseda zastupitelstva

Společnost pro vědy a umění (SVU)

Jan F. Tríska, předseda

Frank J. Marlow, generální sekretář

Stálá konference slovenských demokratických exulantů

Ján Behárka

Vierka Frašťacká

Svaz Československých spolků ve Švýcarsku

Mikuláš Mičátek, předseda

Jiří Nápravník, jednatel

Ústředí československých demokratických organizací v Austrálii a na Novém Zélandě

František Nový, předseda

Jiří Viola

Ústředí československého sokolstva v zahraničí

*(Zveřejněno v Československém týdeníku
č. 12, 18. 7. 1992, vydávaném v USA)*